

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

FERICIȚI MĂRTIRI!

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXIV Nr. 6 (299) iunie 2019

„Să construiți o patrie mai dreaptă și mai fraternă...”

„Aici, la Blaj, pământ de martiriu, de libertate și de milostivire, vă aduc omagiul meu vouă, fii ai Bisericii Greco-Catolice, care, de trei secole încoace, dați mărturie, cu ardoare apostolică despre credința voastră. Preacurata Fecioară Maria să reverse ocrotirea Ei maternă asupra tuturor cetățenilor României, care de-a lungul istoriei, s-au încredințat mereu mijlocirii Ei. Maicii Domnului vă încredințez pe voi toți și îi cer să vă călăuzească pe drumul vostru de credință pentru a înainta spre un viitor de progres autentic și de pace și astfel să contribuiți la construirea unei patrii mai drepte și fraterne”, sunt cuvintele Papei Francisc la încheierea ceremoniei de beatificare a celor șapte Episcopi greco-catolici Martiri, la Blaj, pe Câmpia Libertății. O încheiere care ne transmite un gând al Sfântului Părinte pentru noi, este mesajul ce ni l-a lăsat: „Să construiți o patrie mai dreaptă și mai fraternă!”

De o săptămână retrăim doar bucuria vizitei Sfântului Părinte Francisc în țară și bucuria beatificării, căutăm să mai aflăm ceea ce nu am reușit să vedem, citim, ne împărtășim trăirile și bucuria. De-acum e timpul să recitim mesajul Sfântului Părinte. Cu discreția ce-l caracterizează, ne-a lăsat să înțelegem că acolo unde lucrurile nu merg chiar bine, avem o datorie: să îndreptăm. Să ne privim adâncul conștiinței, cu gândul de a construi binele pe care ni-l cere Papa Francisc - dreptate și fraternitate - și acest bine să înceapă cu persoana noastră. Apoi să privim mai departe, comunitatea noastră, adică Biserica Greco-Catolică. Rămân deschise întrebările: *Ce trebuie să fac eu? Ce trebuie să facem noi?* Oricum, trebuie avut în vedere timpul în care trăim, timpul relativismului, caracterizat prin indiferența și îndepărtarea oamenilor de Dumnezeu și de Biserică, pierderea de o amploare necunoscută a valorilor .

Pentru toți, persoană și comunitate, cei care aparținem Bisericii Greco-Catolice se impune să începem prin a reînvăța sau învăța trecutul Bisericii, beatificarea Episcopilor Martiri ne obligă. Creșterea noastră umană și spirituală o datorăm înaintașilor. A nu cunoaște trecutul Bisericii „înseamnă a face lectura prezentului cu lunete deformate”, ar duce la erori de judecată. Avem în vedere istoria adevărată și nu una falsă, incorectitudinea istorică fiind atât de răspândită în lumea de azi. Cunoscând în plinătate adevărul, vom descoperi frumuseți neștiute și se va trezi dorința să le sporim.

Jurnalista Sanda Nicola de la Digi 24, într-un interviu recent, vorbește despre pregătirea personală pentru vizita Papei Francisc, o vizită în care „ne-am văzut buni și demni de respect... Episcopul Romei ne-a vorbit despre noi cum nu o mai făcuse nimeni de prea mult timp”. Jurnalista mărturisește că a trăit cu toată puterea sufletului cele trei zile de har, în care emoția a fost așa de mare, încât numai prin efort reușea să nu izbucnească în plâns.

Papa Francisc a văzut în noi ceea noi înșine nu vedem: amprenta credinței înaintașilor. Cu această credință în suflet și cu Harul dăruit prin mijlocirea Fericitilor Episcopi Martiri, să încercăm să fim constructorii BINELUI în lumea în care trăim.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre înaintarea spirituală

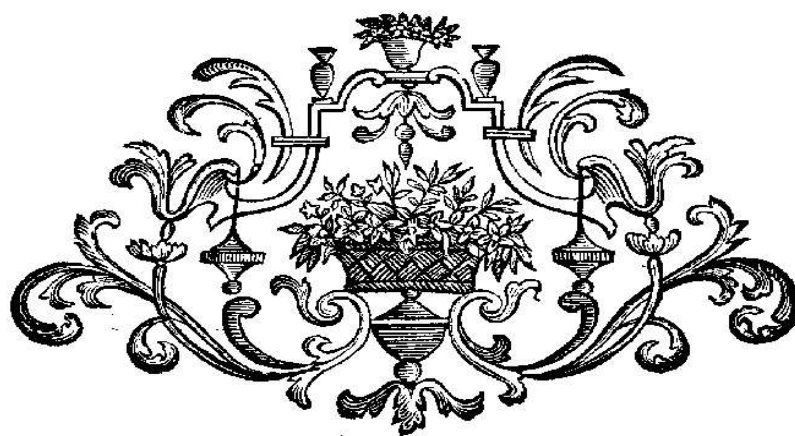
Una dintre cauzele pentru care înaintăm puțin pe calea desăvârșirii este că nu dorim cu destulă căldură. Sf. Boneventura zice că sunt persoane care au cele mai bune intenții, dar nu ajung niciodată să se învingă pe sine și să le pună în aplicare. Ar vrea, dar nu vreau destul de tare. De aceea, când avem un gând bun, să ne adunăm toate puterile și să-l împlinim numaidecât.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriguez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	<i>De Maria numquam satis</i>	16
”Prima scrisoare către credincioși” ..	4	Îi mulțumim lui Dumnezeu	
”Cuvinte pentru inimă, minte și mers împreună”	6	pentru călătoria apostolică în România.....	19
Pagini bilingve.....	10		
Bucuria a intrat în viața noastră...	13		

„Prima scrisoare către credincioși”

(Blaj, 5 octombrie 1948)

„Iubiți fii sufletești,

Acum 12 ani, în timpul prigoanelor din Spania împotriva Bisericii lui Isus, când mărețele catedrale și mănăstiri erau aprinse și mistuite de flăcări, când au fost uciși 6.000 de preoți, mii de vieți dăruite lui Dumnezeu și mii de fii ai Bisericii, - necredincioșii au adus în fața judecății o tânără fată creștină, pe care, luând-o în răs, au întrebat-o: „Pentru ce tace Isus al vostru?” Pentru ce ne lasă Cristos să facem ce vrem cu voi și cu Biserica Lui?”

Tânăra creștină catolică a răspuns: <pentru că Isus a tăcut și când a fost scuipat, biciuit, încununat cu spini și răstignit spre moarte. El tace acum când Biserica Lui, care-i Trupul Lui, și când credincioșii Bisericii Lui sunt chinuți și întemnițați, ca să fim asemenea Lui în Vinerea Mare! În curând însă va răspunde, înviind din morți sufletele noastre și Biserica>.

Pentru Biserica Română Unită acesta este ceasul Vinerii Mari! Acum, iubiți credincioși, ne arătăm dacă suntem ai lui Cristos sau dacă ne întovărășim cu Iuda vânzătorul. Acum Domnul Isus ne dă prilej să fim părtași suferințelor sale, pentru Biserica Sa. Fericiți veți fi dacă veți fi ocărăți pentru numele Lui, pentru Sfânta Sa Biserică. Preamăriți pe Dumnezeu pentru aceasta.

Nu vă lăsați amăgiți, de vorbe,

de comitete, de vești, de minciuni, ci stați tari, neclintiți, statornici, în credința pentru care au sângerat moșii și strămoșii noștri. Nu puneți iscălitura pe nici un fel de hârtie prin care vi s-ar cere să vă lepădați de legea părinților voștri. Vă vor amenința, vă vor bate, vă vor duce la judecăți și înaintea judecătorilor. Nu vă înfricați! Dumnezeu este în fiecare din noi și nu ne va lăsa să fim ispitiți și să suferim mai mult decât putem. Lumea se uită la noi, la credincioșii Bisericii Unite. Priveliște suntem lumii ! O, iubiți credincioși, să nu fim o turmă de Iuda, ci mărturisitori ai credinței și fii hotărâți ai lui Isus pe pământul românesc.

Nu este decât o singură Biserică întemeiată pe Isus, Biserica ale cărei chei le-a dat lui Petru Pescarul și prin el urmașilor lui, Episcopilor din Roma, căreia i-au urmat în scaun și care-i numim Papi. Nu este decât o singură Biserică a lui cristos, aceea zidită pe Petru: <Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor birui>”. Nu e decât o sigură Biserică pe care porțile iadului nu o vor birui, aceasta este Biserica zidită pe Petru. Aceasta este, iubiți credincioși, Biserica Catolică, iar între noi românii, Biserica unită cu Papa. Lui Petru și urmașilor săi i s-a dat puterea să pască turma cea binecuvântată a sufletelor noastre, iar

---

noi suntem oițele și mielușeii. Nu fugiți și nu ieșiți din turmă, ca să nu rătăciți!

Corabia Bisericii e lovită de furtuni și de valuri, nu săriți din ea, căci valurile pot să vă înghită, ea însă nu se scufundă. Iar dacă vine altă Biserică, altă corabie, și-ți spune: <treci aici, căci corabia ta se scufundă>, - tu să-i răspunzi: <Corabia mea nu se scufundă, porțile iadului nu o vor birui ! Nu trec în corabia ta. Nu ai cărmaciu priceput, a ta e corabie de pirați care nu poate duce la liman, la porțile mântuirii!>

Să luptăm, tari în credință prin rugăciune și ajun. Chiar dacă ne vor lua bisericile, până la o vreme, ne vom face fiecare biserică acasă, așteptând plini de speranță izbăvirea care mult nu va întârzia. Feriți-vă de preoții care nu pomenesc pe Papa și care nu se roagă Sfântul Rozariu al Preacuratei.

Numai cu jertfe pentru credință se îmblânzește Dumnezeu. De rănilor trupești și sufletești primite pentru Biserica Lui, ne vom vindeca. În ele vom îngropa păcatele noastre și pe vrăjmașii credinței. Luptați-vă lupta dreaptă a credinței, până în temnițe și lanțuri, ca milioanele de mucenici. Luptați în unire cu Inima Neprihănită a Maicii Domnului, cu speranța neclintită în biruința Bisericii, chiar dacă Isus ar trebui să o scoată din mormânt.

Darul Domnului și îmbrățișarea mea cu voi toți”.

**Fericitul Ioan SUCIU,
Episcop**

„Cuvinte pentru inimă, minte și mers împreună”

„Doamne Isuse Cristoase, Tu ne-ai învățat să fim milostivi, după exemplul Tatălui ceresc, și ne-ai spus că oricine Te vede pe Tine îl vede pe El. Tu ești chipul văzut al Tatălui nevăzut, al Dumnezeului ce-și arată puterea mai ales prin iertare și milostivire”, sunt cuvinte din Rugăciunea Papei Francisc pentru Jubileu - Jubileul Anului Milostivirii.

Cu aceste cuvinte Sfântul Părinte Papa Francisc își începe cartea pe care o prezentăm, carte apărută în Editura Galaxia Gutenberg, în întâmpinarea vizitei Sfântului Părinte în România, între 31 mai și 2 iunie, la București, Iași, Șumuleu Ciuc și la Blaj. În „Mica Romă”, pentru beatificarea celor șapte Episcopi greco-catolici Martiri: Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu și Iuliu Hossu.

Ca în toate vizitele din lume, Papa Francisc vine și la noi să aline suferințe, să vindece răni și să ne învețe căutarea și trăirea îndurării divine și a iertării, să ne învețe „să mergem împreună”.

Tema milostivirii a fost întotdeauna în centrul atenției Sfântului Părinte Papa Francisc și este punctul cardinal al Pontificatului său.

În *Cuvinte pentru inimă, minte și mers împreună*, cartea Dianei M. Houdek, licențiată în limba engleză, volum tradus recent în limba

PAPA Francisc CUVINTE PENTRU INIMĂ, MINTE ȘI MERS ÎMPREUNĂ

română, regăsim multe din reflecțiile Papei publicate în volumul său anterior: *Numele lui Dumnezeu este Milostivirea*.

Prefața, Introducere - Deschizând porțile Milostivirii, este a autoarei volumului. În cuvintele sale reamintește Anul Jubiliar extraordinar, început în 8 decembrie 2015, la Solemnitatea Neprihănitei Zămisliri, și încheiat pe 20 noiembrie 2016, cu ocazia Solemnității Cristos - Regele Universului.

În acel An Sfânt, Papa Francisc a dorit ca lumea să-și dea seama că „milostivirea și harul lui Dumnezeu

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

ne înconjoară nu doar în locuri și momente speciale, ci întotdeauna și oriunde”. Iar noi, creștinii, trecând, la intrarea în biserici, „Poarta Sfântă”, la ieșire, prin aceeași Poartă, devenim apostoli ai lui Cristos, „să mergem în lume ca misionari, ca evanghelizatori, ca semne ale milostivirii iubitoare a lui Dumnezeu”.

Diviziunile dureroase care există „între credințe și în interiorul diferitelor confesiuni creștine” fac actual acest apostolat după încheierea Jubileului. În acest fel văzută realitatea de către Papa, Anul Milostivirii se prelungește dincolo de încheierea lui.

Meditațiile Papei Francisc pe această temă, în volum, sunt adunate în douăsprezece capitole, fiecare denumit sugestiv: *Trecând pragul Milostivirii, Isus, chipul Milostivirii, Milostivirea în Scriptură: Spune numai un cuvânt, Nu judecată, ci iertare: Lumina Milostivirii, Crucea: Nu există iubire mai mare, Milostivire și Înviere: Speranța noastră veșnică, Maria: Maica Milostivirii, Biserica: Locul unde întâlnim Milostivirea, Sacramentele: Semne ale Milostivirii lui Dumnezeu, Vocația: Chemarea de a arăta Milostivirea lui Dumnezeu, Ecumenismul: Dincolo de porți și Lucrările Milostivirii: Aducându-i pe toți înăuntru.*

Volumul însumează o parte din reflecțiile Sfântului Părinte Papa Francisc, unele se regăsesc în *Misericordiae Vultus, Bula*

de Proclamare a Anului Jubiliar Extraordinar al Milostivirii, altele sunt cuvintele meditațiilor pentru *Angelus* din Piața San Pietro, de la *Audiențele generale*, sunt și meditații de la *Calea Crucii la Colosseum, Colina Palatină*, sunt și de la marile Sărbători - Crăciun și Sf. Paști, și numeroase gânduri ale Papei din singurătatea și tăcerea Capelei Casei Sf. Marta, o culegere de îndemnuri pentru o viață autentic creștină și profund umană, toate din anii 2013-2014. Un mănunchi de gânduri pentru societatea postmodernistă care rănește adesea conștiințele, pentru omul care dorește să trăiască și să gândească diferit de „idolii timpului”.

În ideea prelungirii Anului Sfânt, „într-o viață de urmare a lui Isus Cristos”, se poate intra în meditațiile Sfântului Părinte cu bucurie în suflet, asemenea bucuriei trăite de Papa la Sărbătoarea Învierii Domnului: „Ce bucurie pentru mine să vă transmit acest mesaj: Cristos a înviat! Mi-aș dori să ajungă în fiecare casă și în fiecare familie, mai ales acolo unde întâlnim cea mai mare suferință... Mai presus de toate, mi-aș dori să pătrundă în fiecare inimă, pentru că acolo vrea Domnul să arunce sămânța care este Vestea cea Bună: Isus a înviat, există speranță... Iubirea a triumfat milostivirea a învins!” (Papa Francisc, „Cuvinte pentru inimă, minte și mers împreună”, *Galaxia* (continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Gutenberg, 2019, p.93).

În viața de urmare a lui Isus Cristos, trebuie ascultat „*Cuvântul, în Biblie, în Evanghelii, meditănd asupra Scripturilor, pentru a pune în practică învățătura lor în fiecare zi*”. Călea ce duce la schimbare aici începe, ne spune Sfântul Părinte, și de la întrebarea imediată: „*Îmi vorbește Dumnezeu în textul acesta? Îmi spune ceva?*”

Meditațiile Papei au întotdeauna ca bază Sfânta Scriptură, cu trimitere directă la cei patru evangheliști, cu citatele reprezentative sau cu reproducerea unei mari părți dintr-o Evanghelie pentru susținerea unui mesaj creator de prezent și viitor, deschizător de speranță.

Tematica meditațiilor este foarte bogată și tratează virtuțile morale, cele cardinale: înțelepciunea, dreptatea, curajul și cumpătarea, și toate virtuțile care îl ajută pe om și îi deschid calea spre o viață frumoasă și umană: bunătatea, mila, iertarea, blândețea, sârguința, virtuți prin care se desăvârșește. În raporturile cu semenii, aceste virtuți ne vor face să ne trăim viața așa cum a voit-o Dumnezeu.

Intrând în miezul cărții, Papa Francisc ne face atenți că a-L urma pe Cristos „*nu înseamnă a lua parte la o procesiune triumfală. Înseamnă a dărui altora iubirea Sa milostivă, a participa la marea lucrare a milostivirii, pentru fiecare om în parte și pentru omenirea întreagă*”. Iar călea creștinului, ea „*nu este deloc*

ușoară, dar nu avem ce face... Viața creștină nu se reflectă asupra ei înseși, ci iese din sine pentru a dărui altora: este un dar, este o iubire, iar iubirea nu se întoarce asupra ei înseși, nu este egoistă - se dăruiește (Op.cit., p74).

Nu putem deveni creștini prin puterile noastre, nu putem fără harul lui Dumnezeu, și ca să înțelegem acest adevăr, Sfântul Părinte ne cere să recitim Evanghelia (Luca 6,20) și stăruie să ne rugăm în fiecare zi: „*Doamne, dă-mi harul să devin un bun creștin, pentru că eu nu pot face asta de unul singur!*”

În unele meditații, Papa ni se adresează direct, amintindu-ne că fiecare întâlnire cu Isus ne schimbă viața și milostivirea Lui este mai mare decât prejudecățile. Femeia samarineancă de la fântână „*și-a lăsat găleata*” (Ioan, 4:28) cu care venise să scoată apă „*și a alergat să le spună oamenilor despre experiența ei extraordinară*”. Și Papa ne face să observăm că simțim și noi imboldul „*de a lăsa găleata*”, adică tot ce nouă ni ce pare important și nu este în comparație cu iubirea lui Dumnezeu, ca să se întrebe și să ne întrebe: „*Ce este găleata voastră interioară, aceea care vă împovărează și vă îndepărtează de Dumnezeu?*”

Crucea însoțește viața omului, dar „*Crucea lui Cristos este judecata lui Dumnezeu asupra noastră, a tuturor, fiindcă prin ea*

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

ne dăruiește certitudinea iubirii și a unei vieți noi”.

Milostivirea divină, „*care îmbrățișează lumea întregă, izvorăște din Cruce*”, ea este semnul iubirii infinite a lui Dumnezeu. De aceea „*Biserica venerază Sfânta Cruce și noi, creștinii, facem semnul sfintei cruci*”.

Într-una dintre meditații, pe marginea Evangheliei după Luca, Papa Francisc comentează cele trei parabole ale milostivirii: oaia pierdută, drahma pierdută și Parabola Fiului risipitor. Aceste trei parabole vorbesc despre bucuria lui Dumnezeu, bucuria de a ierta: „*Aici avem întreaga Evanghelie! Aici! Întreaga Evanghelie și tot creștinismul sunt aici! Și continuă „Milostivirea este o forță teribilă care poate salva omul și omenirea... Numai iubirea poate umple golul, abisurile pe care răul le provoacă în inimi și în istorie. Numai iubirea poate să reușească asta, iar asta este bucuria lui Dumnezeu”* (Op. cit.,p.49).

Sfântul Părinte reia tema în una dintre următoarele meditații, aducându-ne pe noi în prim plan și ajutându-ne să urcăm o treaptă ca să trăim și noi bucuria milostivirii, iubirii și a iertării, accentuând adevărul: „*Dacă în inima noastră nu este milostivire, nu există bucuria de a ierta, atunci nu suntem*

în comuniune cu Dumnezeu, chiar dacă respectăm toate poruncile”.

Continuând să ne vorbească, Sfântul Părinte ne face să privim mai sus, să mai urcăm o treaptă pentru a atinge fericirea credinței - „*fericiți cei ce n-au văzut și au crezut*”. Este fericirea celor care au trăit „*în toate timpurile și în orice loc*”.

O serie de reflecții sunt destinate Bisericii care, în Anul Milostivirii și mereu, este credibilă atunci când prezintă misterul milostivirii lui Dumnezeu prin chipul lui Cristos. În concepția Papei Francisc, Biserica trebuie să iasă în lume, la răscrucile drumurilor, să-i caute pe cei căzuți sau excluși, să facă pașii pentru a se implica, a ajuta, a salva.

Ca aproape în toate meditațiile, Papa ne amintește responsabilitățile personale și comunitare, adresându-se direct creștinilor: „*Să ne întrebăm astăzi: cât de mult iubesc Biserica? Mă rog pentru ea? Simt că fac parte din familia Bisericii? Și nu lipsește Învățătura: „Credința este un dar și un act care ne privește personal, Dar Dumnezeu ne cheamă să ne trăim credința împreună, ca o familie, ca Biserica”* (Op.cit.,p.131).

Sfintele Sacramente sunt semnele Milostivirii lui Dumnezeu și Papa le amintește începând cu Botezul, la celebrarea euharistică subliniază două elemente
(continuare în pag. 12)

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- Un eveque dans les geoles communistes -

Mgr. Ioan Ploscaru

Je ne voudrais pas qu'on croie qu'une fois que je me mis a faire des vers les conditions de ma vie changèrent. J'éprouvais toujours la même faim, le meme froid, la meme solitude, mais je les acceptais avec plus de résignation, plus de sérénité.

Comment aurait pu disparaître l'image de ces cinq barreaux en forme de croix qui étaient comme le symbole de ma séparation d'avec le monde et qui m'avaient meme inspire quelques vers?

*Cinq barreaux en croix sur la vitre opaqu
attendent la moindre pense pour l'étouffer,
cinq croix qui depuis des snnees me fixent en silence
et sont signe de tombe sur le monde.*

Mais les rêves de la nuit ne pouvaient être arrêtes par ces barres soudées. En pensant au Sauveur pour qui j'étais dans cette prison et dont l'amour emplit l'univers, j'ajoutais:

*Les ennemis, Seigneur, n'ont pas assez de fer,
leures chaînes sont trop peu nombreuses
pour tuer notre desir du ciel
et nous fermer a ton amour.*

Quand après la mort de Mgr Anton Durcovici, le gardien me permit d'échanger ma vitre opaque contre celle de la chambre du martyr, qui était transparente, ce fut pour moi une grande joie. Désormais, je pouvais contempler le ciel, les nuages, les oiseaux, les rayons du soleil, toutes ces richesses que seul un reclus pouvait apprécier a leur juste valeur. Ce n'est qu'en de telles conditions que l'on se rend compte de la prodigalité avec laquelle le Bon Dieu a comble l'homme dans la nature qui l'entoure.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Lanțuri și teroare”

- Un Episcop în închisorile comuniste -

Episcop Ioan Ploscaru

N-aș vrea să se creadă că, începând să fac versuri, viața din jurul meu s-a schimbat. Aceeși foame, același frig, aceeași singurătate, dar cu o notă de acceptare mai resemnată, mai liniștită.

Cum ar fi putut să dispară imaginea celor cinci gratii în formă de cruce, care erau ca un simbol al despărțirii de lume și care m-au inspirat chiar să le dedic câteva versuri:

*Cinci gratii în cruce pe geamul opac
așteaptă și-un gând să-l zugrume,
cinci cruci ce de ani mă fixează și tac
și-s semne de mormânt peste lume...*

Dar totuși, visele de noapte nu puteau să fie oprite de aceste bare sudate. Cu gândul la Mântuitorul, pentru care sunt aici încarcerat și a cărui iubire umple Universul, adăugăm:

*N-au dușmanii, Doamne, atâta fier,
lanțurile lor sunt prea puține
să ucidă dorul nostru de Cer,
să ne-nchidă dragostea de Tine...*

Când, după moartea Episcopului Anton Durcovici, gardianul mi-a permis să schimb o fereastră mată cu cea de la camera martirului, care era transparentă, a fost o mare bucurie pentru mine. De acum puteam contempla cerul, norii, păsările, razele soarelui, câtă bogăție, pe care numai cel închis o poate aprecia în mod deosebit. Numai în aceste împrejurări, omul își dă seama câtă risipă de daruri ale naturii a revărsat Bunul Dumnezeu în jurul nostru.

(va urma)

(urmare din pag. 9)

fundamentale pentru a lua parte în mod corect: conștiința că toți suntem păcătoși și Dumnezeu ne oferă milostivirea Sa. Confesionalul „*este locul unde întâlnim milostivirea Domnului*”, dincolo de greșeli și căderi. Acolo iubirea lui Dumnezeu „*ne dă puterea de a ne ridica și de a o lua de la capăt, căci prin iertare inima este reînnoită și reîntinerită*”.

Familia găsește în Papa Francisc un apărător. Vorbind despre Căsătorie-Sacrament, legătură de iubire ce amintește iubirea dintre Cristos și Biserică, trebuie văzută și înțeleasă ca un simbol al vieții, legătură chemată să se apere și să se reînnoiască atunci când apar răni și epuizare.

Un loc deosebit îl au în volum meditațiile închinare Sfintei Fecioare Maria, pe care Sfântul Părinte o roagă să ne însoțească pe drumul credinței și să ne învețe să trăim bucuria credinței, iar în vremuri de încercare și de întuneric să ne fie

lumină și sprijin.

Citind Cuvinte pentru inimă, minte și mers împreună, descoperim câtă bogăție spirituală pentru întărirea și trăirea credinței ne-a fost necunoscută sau am neglijat-o. Cunoaștem chipul Sfântului Părinte de a simți, a gândi și a se comporta și suntem tentați să-l preluăm.

Închidem cartea cu certitudinea că o vom redeschide, pentru că este un ghid în viața creștină de fiecare zi, cu explicații, îndrumări și întrebări spuse în cuvinte calde, într-un stil clar și concis, dens în idei - stilul personal al Sfântului Părinte. Orice cuvânt al Papei Francisc, rostit sau scris, te înalță spre o lumină care amintește Cerul lui Dumnezeu - am experimentat cu toții în cele trei zile ale vizitei Sfântului Părinte în România. Și căutăm să păstrăm pe mai departe o bucată din acest Cer deasupra vieții noastre.

Otilia BĂLAȘ

TROPARUL MARTIRILOR – GLASUL 7

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat, rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

CONDACUL NOILOR FERICIȚI – GLASUL 1

Martiri vrednici de toată lauda, care nu v-ați lepădat de Biserica zidită pe fericitul Petru, pământul nu v-a putut acoperi pe voi, ci ați fost primiți în ceruri: vouă vi s-au deschis porțile raiului și, acolo ajungând, gustați din pomul vieții, mijlocind la Hristos să se dăruiască sufletelor noastre pace și multă îndurare.

Bucuria a intrat în viața noastră

A intrat odată cu venirea Sanctității Sale Papa Francisc în țară... În această situație excepțională, a fost o bucurie aproape tangibilă, copleșitoare, care s-a transmis de la un om la altul. Oamenii necunoscuți își zâmbeau, aveau un comportament care ne-a surprins: încrâncenarea, stridentele și agresivitatea obișnuite au dispărut, și neîncetata alergătură zilnică a dispărut, se avea timp, ore și ore, ca să se stea undeva, pe un trotuar, ca într-o frântură de clipă, să fie zărit chipul Papei Francisc... S-a ieșit chiar de sub vraja televizorului, cu știrile ce dau adesea fiori de spaimă, știri abandonate timp de trei zile, pentru a căuta doar emisiunile vizitei Sfântului Părinte Francisc, pentru a-l vedea, pentru bucuria de a-i regăsi chipul plin de bunătate, lumină și dragoste de oameni.

Credem că nu dorința de a evada din cotidian a fost cauza acestei schimbări de atitudine a oamenilor, intuim că acolo, în profundul conștiinței multora, mai este, uitată, o fărâmă de dor pentru frumosul din om. Și chiar mai mult, o căutare, dincolo de persoana Papei sau prin ea, o căutare tainică a lui Dumnezeu.

Peste tot, la București, Miercurea Ciuc, Iași și Blaj, aceleași trăiri adânc umane și creștine.

P.S.S. Virgil Bercea, în interviul dat la L'Osservatore Romano, cu o zi înaintea sosirii Papei în România, simțea această manifestare

a oamenilor, pentru că, spunea Preasfinția Sa: „*Petru care vine la Blaj pentru a recunoaște martiriul Episcopilor este ceva extraordinar, un gest care va atinge inima profundă a întregului popor român*”.

Centrul vizitei Sfântului Părinte a fost Blajul și beatificarea celor șapte Episcopi greco-catolici Martiri: Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu și Iuliu Hossu.

Pentru noi, pentru greco-catolici, ziua de 2 iunie a fost ziua în care am trăit fericirea beatificării, am trăit-o deplin, odată cu retrăirea Istoriei Bisericii noastre, întipărită în minte și suflet, o istorie bogată în spiritualitate și cultură, o istorie în care Evanghelia lui Cristos era trăită la mare înălțime și Episcopii se aplecau doar în fața lui Dumnezeu. Transmise aceste valori, din generație în generație, în 1948, la scoaterea Bisericii Greco-Catolice în afara legii, întregul episcopat a rămas fidel credinței și a continuat să-și păstreze demnitatea și în lanțuri. Și această fidelitate, și această demnitate s-au preluat și urmat în anii mulți din clandestinitatea Bisericii. Episcopii consacrați în taină, urmașii „Fericitilor”, au cunoscut și ei infernul închisorilor, au trăit martiriul, toți, cum altfel s-ar putea privi viața Cardinalului Alexandru Todea?

Pentru unii dintre noi,
(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

Episcopii Martiri nu sunt doar nume de Martiri și Sfinți, sunt Sfinții în preajma cărora am trăit copilăria, le cunoaștem rugăciunea, privirea, cuvântul, bunătatea, le mai simțim încă mângâierea și dragostea.

Toți „Fericiții Episcopi” au avut un apostolat pentru tinerii care eram atunci, în primul rând au dorit să ne întărească credința și să o trăim cu adevărat. Aveau școlile confesionale: licee teoretice, comerciale, industriale, școlile normale, unde se învăța temeinic iar cultura umanistă ajută la formarea integrală a persoanei.

Ceva particular se poate distinge însă la fiecare. IPS. Valeriu Traian Frențiu gândea, probabil, ca Bernardin de Saint-Pierre, că toate „cărțile sunt fiice al Cerului”, astfel Liceul „Samuil Vulcan”, „Liceul Român Unit de Fete” și cele două „Internate Pavelian” aveau biblioteci foarte bogate, cărțile cele mai însemnate de la noi și din cultura universală.

În același fel era și P.S.S. Ioan Bălan, iar bogată „Bibliotecă Diecezană” era deschisă elevilor de la „Internatul Unit de Băieți”. Și în ce cuvinte s-ar putea vorbi despre revărsarea de cărți spre tineri, din bibliotecile Blajului!

Apostolat de credință și cultură au făcut la București Episcopii Vasile Aftenie, Tit Liviu Chinezu împreună cu Fericitul Vladimir Ghika. Și în Diecezele lor P.S.S. Alexandru Russu și IPS. Iuliu Hossu, care în „Memoriile”

sale, „Credința noastră este viața noastră”, scrise în anii cu domiciliul obligator, își amintea cu emoție de Prima Împărtășanie a copiilor din Cluj și de studenții săi: „Sărut pietrele de pe trotuarul pe care l-am călcat mergând la Sf. Liturghie de la Catedrală. Sărut băncile din Seminar în care s-au rugat clericii mei”.

P.S.S. Ioan Suciu, Episcopul Tinerilor, dorea, prin credință și cultură, să formeze suflete de elită. Era convins că răspunderea o aveau Episcopii, care trebuia să lucreze cu adevărat ca albinele, chiar amintea că „în faguri trebuie miere, în popor, preoți, pentru tineri: cărți”.

Episcopul, preotul și oratorul Ioan Suciu a fost al tuturor, scriitorul Ioan Suciu a fost în primul rând al tinerilor.

Apostolatul pentru tineri al „Fericiților Martiri”, Episcopii noștri beatificați la Blaj, poate fi cuprins în câteva cuvinte: „Cunoaște-te pe tine însuși, cunoaște-l pe Dumnezeu și fă-ți sufletul vrednic de Eternitate!”

Cei care „am fost la Blaj”, la beatificarea Sfinților noștri Episcopi Martiri, am pășit și într-o istorie, pentru că la Blaj „toate vorbesc de marii bărbați și martiri de dinainte, toate obligă la un comportament auster, la un gest de evlavie și de acțiune” (Aurel Hancu, „Episcopul Martir Ioan Suciu-Viața și opera”, Logos, '94, p.9, Oradea, 2003).

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

„Bisericii Române Unite - zicea P.S.S. Ioan Suciu- îi lipsește încă frumusețea martiriului și a prigoanei, îi lipsesc Rănila Mântuitorului; fără de ele lumina Bisericii noastre rămâne ascunsă sub obroc”. Când scria acest gând, Preasfințitul Suciu nu știa că Rănila Mântuitorului le va purta el însuși și întregul episcopat.

Toate acestea le cunoaște Sfântul Părinte Papa Francisc, este motivul pentru care a venit la Blaj pentru beatificare - gestul iubirii pentru iubire și al fidelității pentru fidelitate.

De-acum, pentru toți, Episcopii noștri de altădată sunt mărturisitorii credinței, cum spune P.S.S. Mihai Frățilă, „...un om credincios se bucură să cunoască mărturia sfinților. Sfinții, buni însoțitori la drum, și harul luptei din care au ieșit învingători îți pot fi de ajutor ca să rămâi în Cristos cu ceilalți”.

Și totuși, pentru noi cei de „altădată”, Fericiții sunt și altceva, și nu e ușor de găsit cuvintele pentru acest „altceva”, ele se leagă, nu știi la care să te oprești, e bucurie, iubire, recunoștință, căutare, urmare, taină, tăcere și rugăciune...

Nu știu cât din aceste gânduri scrise vor fi înțelese de cititorii noștri, acum, la încheiere îmi dau seama că le-am scris pentru EI, ca Bucuria noastră să ajungă la inima lor.

Otilia BĂLAȘ

Îngenunchind în auzire....

Îngăduie-mă, Doamne, și pe mine
să stau cu totul în smerită auzire
de vorba gândului ce l-ai nutrit
când m-ai trimis, copil uimit, cu dor împlinire
în iureșul, vârtoarea și lupta de aici...!
Doamne al meu, privind mereu în sus
în ruga mea spre Tine, văd norul dens
ce ține apa vie... și tot nu știu cum
să-l ating cu brațul - gând, prin chin,
ori, uite, vers... ori faptă de iubire
să Te slujesc în veselă trăire și apoi,
o veșnicie,
să-Ți fiu alături, să pot să te privesc,
îngăduie-mă, Doamne, și pe mine!

Maria-Mirela FILIMON

De Maria numquam satis

Cu toții am auzit de aparițiile Sfintei Fecioare de la Medjugorje din fosta Iugoslavie. Într-una din aceste apariții Sf. Fecioară a adresat unuia dintre vizionari aceste cuvinte: *“Vă voi descoperi acum o taină spirituală: dacă vreți să fiți mai puternici decât răul din lume, atunci deschideți-vă conștiința adică rugați-vă dimineața suficient, citiți un fragment din Evanghelie, sădiți Cuvântul divin în inimile voastre și faceți-l să răsunе în voi pe tot parcursul zilei mai ales în timpul încercărilor; în felul acesta veți fi tot mai puternici”*.

Din acest text ne dăm seama de importanța rugăciunii în viața unui creștin dar mai ales Sfântul Rozariu, rugăciune atât de cunoscută între creștini. Când a apărut în secolul XIII, se numea Psaltirea Maicii Domnului și era rugăciunea poporului compusă din trei serii a câte 50 de Născătoare de Dumnezeu fiecare. Era ca o compensație față de cler și călugări, care știau carte și se rugau la oficiul divin cei 150 de psalmi ai lui David. Numele de rozariu i s-a dat mai târziu, evocând coroana de roze, de trandafiri, pe care mulți pictori în tablourile lor o așezau pe capul fericiților din cer. În sec. XV, la fiecare decadă, s-a intercalat câte un mister din viața lui Isus sau a Maicii sale Sfinte. În calendar această sărbătoare a apărut în anul 1517, cu ocazia luptei

de la Lepanto, când creștinii, susținuți de rugăciunea Rozariului, i-au învins pe turci iar Papa Pius V, în semn de recunoștință față de Sfânta Fecioară, care i-a ajutat pe creștini, a decretat sărbătoarea.

Într-adevăr, Maria este Regina Sfântului Rozariu, este Regina rugăciunii, pentru că ea nu s-a clintit nici o clipă de pe calea rugăciunii, a rămas totdeauna în relație cu Dumnezeu din clipa zămislirii sale neprihănite și până la înălțarea sa cu trupul și sufletul la Cer. Maria este ființa care a trăit și trăiește cel mai profund și curat relația cu Dumnezeu. Ea este creatura pe care Dumnezeu a ales-o să participe în mod deosebit la planul mântuirii. Sfânta Fecioară ne

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

explică și nouă acest plan de mântuire, căci misterele Sfântului Rozariu nu sunt altceva decât amintirea etapelor răscumpărării omului prin Isus Cristos Fiul lui Dumnezeu. Evanghelia citită la sărbătoarea Bunavestire este prima în care intră în centrul atenției Sfânta Fecioară și putem spune că Maria a intrat cu brio în istoria mântuirii pentru că a acceptat voința lui Dumnezeu, deși nu o înțelegea prea bine. Astfel Maria devine noua Evă care dezleagă prin ascultarea ei nodul făcut de prima Evă, prin neascultare. Maria devine mama noului Adam care este Cristos și care tot prin ascultare a răscumpărat greșeala primului Adam. Așadar, Maria devine colaboratoare la planul mântuirii, devine corăscumpărătoare. Din această cauză primele cinci mistere din Rozariu au o nuanță de bucurie, în ele simțindu-se acea bucurie interioară pe care fiecare om o trăiește atunci când cu credință și iubire îl alege pe Dumnezeu și refuză cu eroism păcatul.

Dar cu toții știm că viața nu înseamnă numai bucurie și bună dispoziție. Viața are și aspectele ei dureroase: suferințe, încercări, situații de nesiguranță și nehotărâre. Dumnezeu însă nu ne părăsește niciodată. El nu rămâne dator niciodată și în momentele cele mai grele ne ajută cel mai mult, este alături de noi cel mai mult. Misterele de durere, care amintesc suferințele, patima și moartea lui Isus, ne

demonstrează din plin această ocrotire permanentă a lui Dumnezeu. În seara când trebuia să fie trădat Isus, știm că a mers în Grădina Măslinilor și s-a rugat profund. Dumnezeu l-a întărit și astfel a putut îndeplini până la capăt planul său de mântuire. Sfânta Fecioară și în aceste momente grele a fost alături de Isus prin rugăciune. Credința ei a rămas nezdruccinată și din această cauză tradiția îi dedică ziua de sâmbătă, fiindcă în această zi Cristos a stat în mormânt, iar credința și speranța ucenicilor că va învia era aproape nulă. Sfânta Fecioară însă a rămas credincioasă până la capăt, ea știa și credea cu tărie că Isus va învia.

Alături de misterele de bucurie și durere, și misterele de mărire și lumină amintesc momente centrale din istoria mântuirii. Misterul de lumină a fost introdus de Papa Ioan Paul al II-lea, oferind astfel lumii Rozariul ca o rugăciune mereu deschisă cerințelor timpurilor. Aceste mistere de fapt ne indică locul spre care trebuie să tindem, ne indică patria cerească spre care aspiră sufletul omului. Sfântul Irineu spunea: "Visio Dei vita hominis est", adică viața omului este vederea lui Dumnezeu. Într-adevăr omul pe acest pământ este în trecere, el nu este stabil, sufletul său nu se va odihni deplin decât în Dumnezeu. Și cum poate ajunge la acest Dumnezeu? Prin credința în Isus Cristos care a învins păcatul prin

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

patima, moartea și învierea sa. Omul este mântuit încă din această viață participând cu credință vie la jertfa Sfintei Liturghii care nu este altceva decât memorialul jertfei lui Cristos adică purtare în realitate a unicului sacrificiu de pe Calvar îndeplinit odată pentru totdeauna de Isus Cristos Fiul lui Dumnezeu. Misterele de mărire, așadar, ne revelează viața viitoare, viața lui Dumnezeu, iar ca exemplu de trăire a acestei vieți ne este dată tot Sfânta Fecioară care a fost înălțată cu trupul și sufletul la Cer. Da dragii mei, cu trupul și sufletul, deci nu numai cu sufletul. Acest lucru ne demonstrează perfecțiunea Mariei care se observa și din faptele ei vizibile ce presupunea existența trupului. Trupul de aceea nu trebuie să-l considerăm numai un simplu instrument care de cele mai multe ori ne duce la păcat. Trupul trebuie și el mântuit împreună cu sufletul, pentru că trupul și sufletul formează persoana umană, persoana întregă pentru care a murit Cristos.

Sfânta Fecioară a fost perfectă atât cu sufletul cât și cu trupul și de aceea a meritat să fie încoronată ca regină a universului iar una dintre sărbători îi acordă acest titlu "Maria Regina" (22 august, calendar latin). Așadar, Maria ne însoțește pe drumul rugăciunii noastre în care medităm etapele răscumpărării omului, etape la care de altfel a colaborat și ea. Sfântul Rozariu devine astfel o rugăciune în care Maria ne însoțește permanent cu

mijlocirea ei de mamă, astfel putem afirma că Rozariul este rugăciunea predilectă a Sfintei Fecioare. În aparițiile sale, deseori este cu Rozariul în mână. Prin el ne îndeamnă să ne rugăm, să ne rugăm mult pentru ca satana să nu ne învingă. Sfântul Rozariu ne face să creștem în credință, speranță, dar mai ales în iubire. Iubirea este virtutea care o caracterizează în mod deosebit pe Sfânta Fecioară. Din iubire a acceptat voința lui Dumnezeu și tot din iubire, deseori, intervine la Dumnezeu în favoarea oamenilor. Exemplul ei de iubire și dăruire trebuie să ne facă și pe noi să creștem iubire până în ultima clipă, până vom fi în fața lui Dumnezeu care ne va judeca în funcție de gradul de iubire pe care-l vom avea în clipa morții.

Meditând cu atenție și credință fiecare mister, participăm la viața lui Dumnezeu, și având-o pe Sf. Fecioară ca mijlocitoare, încrederea noastră, bucuria și speranța noastră nu pot fi decât depline. Maria mijlocește neconținut și de aceea și noi s-o rugăm neconținut pentru că, după cum spunea Sfântul Francisc de Sales "De Maria numquam satis" adică de Maria niciodată nu trebuie să ne săturăm. Alături de ea, rugându-ne adesea Sfântul Rozariu, să parcurgem cu bucurie această vale de lacrimi de pe pământ pentru a ne bucura odată în veșnicie de viața deplină în Dumnezeu.

Pr. Traian DOBRATĂ

Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru călătoria apostolică în România!

Astfel a început Sfântul Părinte cateheza audienței generale de miercuri, 5 iunie 2019, din Piața Sfântul Petru. După cum se obișnuiește, cateheza succesivă unei călătorii apostolice propune o trecere în revistă a acesteia, de aceea reflecția pontifului a fost dedicată celei de-a treizecea călătorii apostolice, cu desfășurare în România, între 31 mai și 2 iunie.

«Dragi frați și surori, bună ziua! La sfârșitul săptămânii trecute am făcut o călătorie apostolică în România, la invitația domnului Președinte și a doamnei Prim-ministru. Le reînnoiesc gratitudinea pe care o extind la celelalte autorități civile și ecleziastice și la toți cei care au colaborat la realizarea acestei călătorii. Mai ales, îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că i-a îngăduit Succesorului lui Petru să revină în această țară, la douăzeci de ani după vizita Sfântului Ioan Paul al II-lea.»

«În sinteză, după cum anunța moto-ul călătoriei, am îndemnat „la a merge împreună”. Iar bucuria mea a constat în a reuși să fac aceasta nu de departe sau de sus, ci mergând eu însumi în mijlocul poporului român, ca pelerin pe meleagurile sale.

Diferitele întâlniri au evidențiat valoarea și exigența de a merge împreună, fie printre creștini, în sfera credinței și a carității, fie printre cetățeni, pe planul angajării civile.

În calitate de creștini, avem darul de a trăi un anotimp al relațiilor fraterne dintre diferitele Biserici. În România, majoritatea credincioșilor aparține Bisericii Ortodoxe, condusă de patriarhul Daniel, spre care se îndreaptă gândul meu fratern și recunoscător.

Comunitatea catolică, atât cea greco-catolică cât și cea romano-catolică, este vie și activă. Uniunea dintre toți creștinii, chiar dacă incompletă, este bazată pe un singur Botez și poartă sigiliul sângelui și al suferinței îndurate împreună în vremurile întunecate ale persecuției, îndeosebi în secolul trecut sub regimul ateist.

Cu Patriarhul și cu Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române am avut o întâlnire foarte cordială, în cadrul căreia am reafirmat voința Bisericii Catolice de a merge împreună în spiritul unei memorii reconciliate și spre o deplină unitate, pe care chiar poporul român a invocat-o în mod profetic în timpul vizitei sfântului Ioan Paul al II-lea. Această importantă dimensiune ecumenică a călătoriei a culminat cu solemnă rugăciune „Tatăl nostru”, din noua, impunătoarea catedrală ortodoxă din București. Acesta a fost un moment cu o puternică valoare simbolică, pentru că „Tatăl nostru” este rugăciunea creștină prin excelență, patrimoniu comun al tuturor celor botezați. Am arătat că unitatea nu înlătură diversitățile legitime. Fie ca Spiritul Sfânt să ne conducă la a trăi tot mai mult ca fii ai lui Dumnezeu și ca frați între noi.

(continuare în pag. 20)

(urmare din pag. 19)

În calitate de Comunitate catolică am celebrat trei Sfinte Liturghii. Prima, în Catedrala din București, la 31 mai, în sărbătoarea Vizita Sfintei Fecioare Maria, icoană a Bisericii în mers, în spirit de credință și caritate. A doua Sfântă Liturghie a fost celebrată la Sanctuarul din Șumuleu Ciuc, loc de destinație pentru numeroși pelerini. Acolo, Sfânta Maică a lui Dumnezeu reunește poporul credincios într-o varietate de limbi, culturi și tradiții. Și, cea de-a treia celebrare euharistică a fost Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de la Blaj, centru al Bisericii Greco-Catolice din România, cu Beatificarea a șapte Episcopi Martiri greco-catolici, mărturisitori ai libertății și ai milostivirii care izvorăsc din Evanghelie. Unul dintre acești noi Fericiți, Mons. Iuliu Hossu, în timpul detenției scria: „Dumnezeu ne-a trimis în acest întineric al suferinței pentru ca să dăruim iertarea și a ne ruga pentru convertirea tuturor”. Gândindu-mă la îngrozitoarele torturi la care erau supuși, aceste cuvinte sunt o mărturie a milostivirii.

Deosebit de intensă și sărbătorească a fost întâlnirea cu tinerii și cu familiile, desfășurată la Iași, vechi oraș și important centru cultural, răscruce dintre Occident și Orient. Un loc care îndeamnă la deschiderea de căi pe care să mergem împreună, în bogăția diversității, într-o libertate care nu taie rădăcinile ci se alimentează din acestea în mod creativ. Și această întâlnire a avut un caracter marian și s-a încheiat prin consacrarea tinerilor și a familiilor Sfintei Maici a lui Dumnezeu.

Ultima etapă a călătoriei a fost vizita la comunitatea Rom din Blaj. În acel oraș, romii sunt numeroși și de aceea am dorit să-i salut și să reînnoiesc apelul împotriva oricărei discriminări și respectul persoanelor de orice etnie, limbă și religie.

Dragi frați și surori, îi mulțumim lui Dumnezeu pentru această călătorie apostolică și-l rugăm ca, prin mijlocirea Preacuratei Fecioare Maria, să dăruiască roade bogate României și Bisericii din acele meleaguri. Mulțumesc!»

www.vaticannews.va

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)